

ՕՐԱԳՐ

20 ՓԲՅ.

20 ՓԲՅ.

Ե. ՏԱՐԻ 1291 ԽՆՏՐԵԼԼԷ 29 ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ 17 ԵՐԵՐԵՍԱՐԹԻ 21 ՄԱՅԻՍ 1874 Ն. Տ. ՅՈՒՆԻՍ 2 ԹԻԻ 1242

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

Յայտնի է թէ՛ Ամեն. Ս. Պատրիարքը տակաւին չը հրաւիրուեցաւ Կայսերական Պալատը Օգոստ. Կոյսեր ներկայանալու :

Յիրաւի այս ուշացումը եթէ չ'ըլլար՝ լաւ է՛ր ըլլար, բայց Ամեն. Ս. Պատրիարքը եթէ իւր ուխտը չ'ըրած եղած հրաւերը լսելուն պէս փութար անմիջապէս անձամբ պատասխանելու՝ հետեւանքը աւելի ազգայնացաւ :

Այս խնդիրը՝ ինչպէս յայտնի է, շատ փափուկ ըլլալուն, երկրին օրէնքը չը ներէր աւելի խորքը մտնելու. սակայն ինչ կը նշանակէ Մասիսին ելնել ըսելը՝ թէ այդ նկատմամբ եղած հրատարակութիւնները Ներսէս Սրբազանի դէմ ԴԱԽ մ'էր. որպէս թէ հրատարակած ըլլայինք թէ՛ Ներսէս սրբազան ո՛չ թէ հիւանդ ըլլալուն համար չը գնաց, այլ ուխտը չըրած ըլլալուն համար չը գնաց. մինչդեռ մեք երկու պատճառը միանգամայն հրատարակած էինք, սակայն ենթադրեցինք թէ, միայն մէկ պատճառը՝ այն է ուխտը տակաւին չըրած ըլլալը հրատարակեցինք. ինչ կըլլայ առկէ, միթէ մեր հրատարակութիւնները, մեր թերթերը կայսերական Պալատը կերթան. ո՛չ ապաքէն առոնք Բ. Դռնէն անդին չեն անցնիր, և միթէ Բ. Դռան ծանօթ չէ Ներսէս Սրբազանին որ աստիճան տկար գըտնուիլը, միթէ Բ. Դռուը չը տեսա՞ւ Նորին Սրբազնութեան Համբարձման տօնին հանդիսաւոր կերպով Ս. Փրկչի վանքը երթալն. միթէ Բ. Դռուը չը տեսա՞ւ Նորին Սրբազնութեան դեռ անցեալ օր Պէշքիթաչ ննջեցելոյ մը հանդիսին նախագահելը. բաց ասկից՝ ինչ էր Ընդհ. ժողովոյ մէջ Ատենապետ էֆէնտիին անձամբ այդ մասին Արտաքին գործոց պաշտօնէին հետ կանխաւ ըրած խօսակցութեան յայտարարութիւնը : Մասիս ինչո՞ւ տեսնել չ'ուզելով առոնք, որպէս թէ մեծ քաղաքագէտ մը եղած ըլլաս, հրաւերին ուշանալուն պատճառ կը դնես մեր անկեղծ հրատարակութիւններն : Մինչդեռ հարկ անհրաժեշտ էր ուշանալը յատկապէս Բ. Դռան տնօրէնութեամբ, վասն զի Կայսեր հրաւերին անձամբ չը կարենալ պատասխանելու չափ հիւանդ մէկը, որ հարկաւ անկողնոյ ծառայած պիտի ըլլար, չէր

կրնար մէկ շարժուման մէջ Կայսեր ներկայանալու չափ առողջացած ըլլալ. հասկըցա՞ր քաղաքագէտ Մասիս, ինչ է ուշանալուն պատճառը :

Եւ ինչ կըլլայ ուշանալէն, քանի որ Յունիս 17ի գահակալութեան ալ շատ օր չէ մնացած :

Վերջապէս այդ մասին ունինք բաւական ըսելիքներ, մանաւանդ ունինք փափուկ հետահետաքից խօսակցութիւններ, վասն զի անոր պաշտօնն էր կանխաւ Բ. Դռան խմբակը ուխտին Կայսերական պալատը ներկայանալէն առաջ կատարուելու օրէնքը, որպէս զի այդ հրաւերը եղած չըլլար, բայց ասոնք ետքի կը թողունք առ այժմ, սպասելով հրաւերի գալուն :

... Խմբագիր

Ազգ. Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի Տարեգարծին առթիւ 'ի նպատակ յիշեալ յարկի խեղճ պատասխարելոց հետեւեալ նուէրներն տեղի ունենալով, Հոգաբարձութիւնս կը փութայ իւր խորին շնորհակալեաց հետ՝ խեղճ պատասխարելոց զգացած խորին երախտագիտութիւններն հրապարակաւ յայտնել նուիրատու Մեծ. այցելուաց :

Ամեն. Ներսէս Ս. Պատրիարքէ	620
Արթ. Մատթէոս վրդ. Խզմիրլեան	31
» Հմայեակ » Ա. յաղմարեան	31
» Գարեգին » Թաթարեան	31
» Հմայեակ »	31
Բարեսէր և Ազգասէր Էֆէնտի մը	1860
Բնիկ Արապկերցի այժմ Կարին ք. նակող Մեծ. Համբարձում էֆ.	
Զիլինկիրեանէ	1000
Մեծ. Միքայէլ Մամիկոնեան	248
» Ստեփան փարազեան	248
» Գեորգ Տէմիրճեան	124
» ֆապուճճեան	124
» Բարեսէր Ազգայնէ մը	124
»	72
» Յարութիւն Թիւլեան	62
» Մկրտիչ Միհրանեան	48
» Անդրանիկ Վարդանեան	48
» Մովսէս Ջարմանեան	31
» Գալուստ Տէր Պողոսեան	24
» Յակոբ Տէրէնտէցի	24

Մեծ. Բարսեղ Ոսկանեանէ 1 դառն 50
Հիւանդանոցի եկղջւոյ բանկալէ,
Թապալաներէ և գանձանակներէ 4436 1/2

9287 1/2

Ի դիմաց Հիւ. Հոգաբարձութեան
վասն Ատենադարի Ատենապետ
Ե. Բուլճեան Գ. Ն. Մօզեան
1874 Մայիս 18
Գրասենեակ Հիւանդանոցի
Կ. Պօլիս

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. ՌԷՆԱՆ ԵՒ ՅՐԱՆՍԱ

(Շար. տես թիւ 1236)

Սոյն յեղափոխութեան թէ նշանաւոր գործոց և թէ օրէնսդրական երեւելի յայտարարութեանց վրայ տիրապետող քաղաքական տեսութիւնն եղաւ «Իրաւանց Տեսութիւնը». անոր քարոզած և նուիրաբերած բարոյական վարդապետութիւնն եղաւ՝ նիւթական վարդապետութիւնն, որ կեանքը սահմանած էր իբրեւ «երկրի վրայ երջանկութեան հետամուտ» : Առաջին «Եսին» վեհապետութիւնն նշմարեց, երկրորդն «Շահուց» վեհապետութիւնը հռչակեց : Ապագային շաւղին վրայ ձգուած մէկ քանի կայծեր անհատներու կողմէ՝ որ այլ քաղաքականութեան և այլ նպատակներու մարդարէներ կամ մարտիրոսներ մեռան, 'ի համար չեն առնուիր (որ և է մեծ յեղափոխութիւն մ'առանց այսպիսի կայծեր արձակելու չ'անցնիր) և յեղափոխութեան հիմնական գնութիւնն մեր համառօտ «կերպով ըսածն է. Տրանսապայն իրեն յատկացուց, չը փոխեց զայն երբեք երբ բռնուն յուզմանց բռնանակալութիւնն յաջորդեց. 'ի ի նոր պարտութեան ատեն ալ զայն փոխելու տրամադրութիւն մը չը ցուցուց :

Պատմութեան տրամաբանութիւնն իմացողներուն ականերէ (են ասոր հետեւանքը, քանի որ ամեն ընդունուած սկզբունք դը-

րութեան մը ծնունդը կը տայ : Ընկերութեան տարրեր անհատներու կամ տարրեր դասերու իրաւունքն , որ ոչ իրական զոհողութեամբ սրբացած և ոչ նախախնամական բարոյական օրինաց հաւատով ուղղուած և դաշնաւորուած կը գտնուին , վաղ կամ՝ առնադան 'ի պայքար պիտի գան և իրարու պիտի բաղդին . և ամէն անգամուն որ սոյնպիսի իրաւունք հաստատելու փորձ փորձուի՝ պատերազմի և ատելութեան կերպարան մը պիտի դառնա : Առ 'ի չգոյժ պարտաւորութեան օրէնքի մ'որ դեր 'ի վեր է քան ամէն իրաւունք , և որոց ամենքը կրնան կոչուիլ ընել , մարդիկը կ'առաջնորդէ աստիճանաբար և անզգայաբար սկստարուած իրողութիւններն ընդունելու յաջողութիւնը հետզհետէ իրեն օրինակութեան նշանակ կը համարուի և մարդիկ ճշմարտին պաշտամունքը կը թողուն և ներկան կը պաշտեն , տրամադրութիւն մ'որ քիչ ժամանակէն Զօրութեան պաշտաման կը վերածուի : Զօրութիւնն աստիճանաբար կ'ընդունուի և ցանկալի կը դառնայ , մինչև անգամ այն անձանց կողմէ՝ որ արդարութեան և ճշմարտութեան նուիրական անունները կը կոչեն իբրեւ իրենց արարմանց գլխաւոր միջոցները : Ազատութեան պահպանութիւնն բռնաւորութեան գինուց կը յանձնուին , յեղափոխութիւնը Ան-Ժուստի և Ռօպէսբիէրի հետ կը մարմնանայ , և «սարսափին» դրութեան վերածելով , աղբեցիկ առաքելութեան մի տիտղոսը կ'առնու :

Երբոր յեղափոխութիւնն յաջողակ զինւորի մը ձեռք , կամ նենգամիտ իշխանի մը խաղաղասիրական Մաքսիմիլիանի քաղաքակրթ իրաց նոր կարգի մը տեղի կը տայ , այս տեսակ քաղաքական վարդապետութեամբ դատարարուած ազգեր կը պահպանեն զանոնք իբրեւ իրենց կառավարութեան ուղիղ ոգին և Զօրութիւնը վարչային կեդրոնացման , կըմխանցեն , այսինքն հասարակային կենաց մենաշնորհն Պետութեան կը յանձնեն որպէս զի անշարժութենէ իրական գործունէութեան նկրտող ամեն փորձ ճնշէ : Նոյն պահուն մարդոց սրտին մէջ եսականութեան սերմեր կը ցանեն՝ կենաց սա սուտ սահմանը տալով թէ երջանկութեան խուզարկութիւնն է այն ընտիր զգացումներն որ եռանդուն երիտասարդութեան թիւով ընդհանուր բռնութեան ժամանակ անհատական և հաւաքական շահու մէջ հանրական բարօրութիւն և յարատեւ ներդաշնակութիւն հաստատելու ոսկի տեսիլներ ներշնչեր էին , հանդարտ ժամանակներ գալով՝ կը նուազին արբուն հասակի ազդ հաշիւներէն կամ ներկային իրական աղէտից տեսքէն , քանի որ պարտաւորութիւն հրամայող հաւատն անհետ եղած է :

(Շարունակելի)

Հ Ե Ռ Ա Պ Ի Ր Ա Ն Ո Ւ Ր Ք

ԳԱՂՂԻԱ

Բարիկ 30 մայիս

Աջ ու ձախ կեդրոններն երթալով իրարու մօտնաեկու կը նկրտին , որոնք մէջերէն քաղաքականօրէն համաձայններ են կ'ըսուի :

Նոր պաշտօնէութիւնը պաշտպանողական դիրքի մը մէջ կը կենայ : Պ. Լըտրիւ Բօլէնի երեսփոխանական ընտրութիւնը վաւերացաւ :

Խորհրդարանին մէջ խնդրոց կարգին կարգադրութեանը վրայօք երկար և յուզեալ վիճաբանութիւն մը տեղի ունենալէն յետոյ , նախ քաղաքապետական ընտրութեանց օրէնքին վրայ վիճաբանելու համար աշակոյման ըրած առաջարկութիւնը , ձախակեդրոնին աղբուրդ դիմութեանը հակառակ , մեծամասնութեամբ ընդունուեցաւ : Այս արդիւնքը յայտնի ցոյց կուտայ թէ աշակոյման բոլոր կուսակցութիւններէն բաղկացեալ այն հին մեծամասնութիւնը դեռ կենցած է :

ԱՆՍՏՐԻԱ — ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիէննա 30 մայիս

Գերմանացի իշխանի մը՝ Սպանիոյ գահուն ընտրելի առաջարկելու զրոյցը՝ Բարիկի լրագրաց հնարած մէկ գիւտն է , որ բնաւ կարեւորութիւն մը չ'ունի :

Պրստան թող , և գործերն ալ սահմանափակ են : Այս վիճակը գերմանական հրապարակաց անկումներէն յառաջ եկած է :

Վիէննա 31 մայիս

Նայէ Ֆրայէ Բրէսսէ լրագիրը , Ոսմանեան կառավարութեան նկատմամբ կոստանդնուպօլէն քաջուած աննպատեւ և արամիտ հեռագրալրոց սաստկապէս դէմ կը գրէ :

ԱՆԳՂԻԱ

Լոնտոն 31 մայիս

Ամլահաններու մէջ նորէն գործադուլներ եղած ըլլալը կը ծանուցուին :

ԻՏԱԼԻԱ

Հռոմ 30 մայիս

Խորհրդարանը հաւանականաբար օգոստոսի մէջ լուծուելով , նոր ընտրութիւններն ալ նոյեմբեր ամսուն տեղի պիտի ունենան :

Պապն առողջացաւ :

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Պերլին 31 մայիս

Պիլմարք իշխանը վարձին մեկնեցաւ :

Տարւելթաւ 30 մայիս

Ռուսաց կայսրուհին յուլիս 14ին քաղաքս կ'սպասուի :

ՍՊԱՆԻԱ

Մադրիտ 30 մայիս

Դաշնակցականաց կողմէն նոր յայտարարութիւն մը հրատարակել կը խորհուի :

Մադրիտ 31 մայիս

Գերմանական իշխանի մը ընտրելիութեան կարծեցեալ խնդիրը փորձագունտ մ'է , զոր քարոսեանք երևան հանած են , հանրապետական Գաղղիայէն օգնութեան յայտերնին կտրած ըլլալով առնք :

ՐՈՒՄԱՆԻԱ

Պուքրէշ 30 մայիս

Այս կիրակի օր , Բուխարիոյ իշխանին անդրանիկ եղբայրն Լէրբօլտ իշխանն քաղաքս պիտի գայ քանի մ'օր հոս անցնելու :

ՄԻԱՅԵԱՆ — ՆԱՀԱՆԳՔ

Նիու Եօք 30 մայիս

Պ. Բօլֆօր և Նոր Բալէտօնիայէն փախուստ տուող իւր միւս ընկերներն քաղաքս հասան :

ՆԵՐՔԻՆ

Ոստիկանութեան վերատեսչութեան պաշտօնաւորաց մէջ շարաթ օր բազմաթիւ փոփոխութիւններ տեղի ունեցան :

— Հալէպի նորընտիր Դիւսակալ Շիրվանի Զատէ Մէհմէտ Բիշտի բաշա վաղը կը մեկնի մայրաքաղաքէն իւր պաշտօնագաւառն երթալով :

— Իզմիրի շրջակայքը և գլխաւորաբար Վուրլայի մէջ ջրերը սառելով բազմաթիւ այգեստանաց վնաս հասուցեր են : Յիշեալ կուսակալութեան երկրին մէջ ալ կը ծանուցանեն թէ մարախներ երևան ելեր են :

— Փոքր Ասիոյ սովատանջ ժողովըրդեան օգնելու նպատակաւ Բ. Դուռը կազմուած յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ մինչև յարդ 12,115 Օսմ. ոսկի հաւաքուեր է :

— Կրէտէ կղզոյն Գանեսա քաղքին մօտ գտնուած հարիւրի չափ արաբ ընտանիքէ բաղկացեալ փոքրիկ գիւղ մը աճրօղջ հրոյ ճարակ եղած է :

— Եւրոպական լրագիր մը կը ծանուցանէ թէ Եգիպտոսի խտիւղ մինչև որ իւր իշխանուհի մայրը կատարեալպէս չ'առողջանայ , Գահիրէէն չը պիտի մեկնի :

— Մանիսայի շրջակայքերը բնակութիւն հաստատող Չէրքէզներն տեղոյն երկրագործացը վնասներ հասցնելու սկսեր են աւարառութեան և բռնութեանց ելնելով :

— Քոնեայի կուսակալութեան երկրին մէջ ալ գտնուած ոչխարաց կէսէն աւելին հիւանդութեամբ մեռնելով, կառավարութեան հաւաքելիք տուրքը, որ անցեալ տարի 12 միլիոն 625 հազար զրուշ եղած էր, հազիւ հազ այս տարի 5 միլիոն 800 հազար զրուշի պիտի հասնի կ'ըսեն:

— Կարսի և Էրզրումի ամրութեանց նորոգութիւնները, որոց շինութիւնները ասկից յառաջդադարած էր, այս անգամ վերստին շարունակել սկսուեր են, շրջակայ տեղերէն հարկւրաւոր գործաւորներ հասնելով և յիշեալ շինութեանց աշխատելով:

— Խրիսթաքի էֆէնտի այս շաբաթ օր Թրիէսթէի շոգենաւով ընտանեօք մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս դէպ 'ի Եւրոպա ուղևորութիւն մ'ընելու, որ երկու ամսոյ չափ պիտի տևէ:

— Ծխախոտի մենավաճառութեան տեսչութիւնը՝ Մաքսային տրոց վարչութեանը ենթարկուելէն 'ի վեր տեսչական երթալով բարեօրէյուն և ազնուանալուն վրայ, առօրեայ սպառումն ալ զգալի կերպով աւելնալ սկսած է կ'ըսուի:

— Ոստիկանութեան վերատեսուչ Հիւսնի բաշա ուրբաթ օր Բերայ ելնելով Արիստարքի Պէյը տեսնելու գնաց, իւր առողջական վիճակն իմանալու և մէկ մ'ալ իւր կենացը դէմ պատահած արկածին վրայօք մանրամասն տեղեկութիւններ ստանալու համար, որոյ միջոցաւ կարելի ըլլայ չարագործը գտնել, որ ցարդ բոլոր հետախուզութենէ ալ խուսափած ըլլալով ձեռք չէ անցած տակաւին:

— Կը լսեմք թէ Պ. Նիքօլիչն սպաննող խորհալին ալ գտնելու համար մինչև ցարդ 'ի գործ դրուած ջանքերն ու խուզարկութիւններն դեռ յաջող արդիւնք մը չեն ունեցած: Պ. Նիքօլիչի մարմինն ալ զոսուելով, շաբաթ օր Թրիէսթէի շոգենաւով ճանբայ հանուեցաւ իւր հայրենիքը զրկելու, ընտանեացը շիրմին մէջ գրուելու համար:

Այս առթիւ իբրև ստոյգ պատմուած հետևեալ իրողութիւնն ալ կը հրատարակեմք: Կ'ըսուի թէ Պ. Նիքօլիչ, գիտնալով որ զինքն սպաննող չարագործը անկարելի է որ ներումն գտնէ, իւր մահուան անկողնոյն մէջ կտակ ըրեր է որ եթէ չարագործը բռնուելով մահուան և կամ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտուի, թշուառականին ընտանեացը իւր գոյքէն 500 օսմ. ոսկի նպաստ մ'ընեն, ասոր ալ թշուառութեանը պատճառ եղած չ'ըլլալու համար: Եթէ ասի ստոյգ է՝ մարդասիրութեան և անյիշատարութեան հազուագիւտ օրինակ մը կ'ընայ ըլլալ:

ԴՐԱՄԱՏԱՆ

ԼՆԹԱՅԻ ԱՐԺԵԹՂՈՑ

Հաշտութիւն 18 մայիս

ԸՆԹԵՑ. ՊԵՏ. ԱՐԺԵԹՂՈՑ

Ն. Խորդ. և Եկոյի գոցուած 53. 22 1/2

Առաւօտուն քաց. 54. 8

գոց. 54. 1

բարձր գին. 54. 21

ցած. 53. 37

Բուսէլի Արժ. 117

Նոր. 92 1/2

Փոխաւ. 73 ի 37

Փոխաւ. 69 ի 281

. . . . . 65 ի 347

. . . . . 63 347

Եօթիէթէ Ժենէրալ Լ. Պ. 7. 10

Քրէտի Օսթրո-Թիւրք 1. 50

Դանձաւաւոր 1872 ի 84

Սօսիէթէ Օթօման 4. 38

Կանք ալ Գոնօթ 4. 38

Քրէտի Ժենէրալ Լ. Պ. 9. 35

Թրամպէ 5. 80

Փոխիկէր. իլ Դոնա Եւմա . . . . . —

. . . . . Բարիլ . . . . . —

Բըքոր . . . . . 13 բարա

Դրամագէղ 10-12 0/0

ԸՆԹԱՅԻ ԴՐԱՄԱՏ

Սամ. ոսկի 100 զրշ. ի հաշուով

172. փո

Անգղ. ոսկի . . . . . 111. —

Դաղը . . . . . 88. —

Բոլ 89. 5

Գարպոն արծաթ . . . . . 17. —

. . . . . Թղթաղբամ 15. 5

Քրէտի 54. 25

Ճերմակ մէճիտ ասոր . . . . . 102. —

Հիւսնոց 105. 15

Մեթալլ 105. 25

Պլին 124. 10

Վիեննա 30 մայիս

Բուսէլի Արժ. հին . . . . . 37. —

. . . . . Նոր . . . . . —

Քրէտի Օսթրո-Թիւրք . . . . . —

Դանք Օսթրո-Օթօման 73. 75

Աճի 105. 70

Փոխիկէր իլ Դոնա Եւմա 111. 50

Բարիլ 30 մայիս

Կաղղ. Արժ. 3 0/0 . . . . . 59. 70

Խաղ 65. 50

Բոլ 48. 15

. . . . . 1869 ի 277. 50

Բուսէլի Արժ. . . . . 116. —

. . . . . Նոր . . . . . —

Հոնտրա 30 մայիս

Անգղ. Արժ. 93 5/8

Օսմ. 47 7/8

գոց 47 5/8

. . . . . 1869 ի 55

. . . . . 1871 ի . . . . . —

Պանք Օթօման 15 7/8

ԱՌԵՒՏՐԱՄԱՆ

Հիւրբու 30 մայիս

Բ. Եւրոպ. Միտլ. Օրդէան 8 5/8

. . . . . Սոլէրա 5 5/8

Դ. Եւրոպ. Գաճառ. Կանկ 8,000

Լնթաց. հրապարակին հոգարտ

Հոնտրա 30 մայիս

Ա. Գիտն 27

Մ. Գիտն 38

Հոնտրայի շաքար 29 1/2

Գիտաք 22

Ճէհրի 5 1/2

Դրամագէղ 0/0 3 1/4

Նիու-Եօրք 30 մայիս

Բէթրօլ Կաղ 13 1/4

ԴՐԱՄԱՏԱՆ ԱՐԺԵԹՂՈՑ

Կ. Պոլիս Պահճէ-Գալիս

Մեծ Մաքստան դէմը Թիւ-13

Սաքսօնիոյ վիճակահանութեան 86 երրորդ շրջանին բուն տոմսակներէն կը ծախուին մեր Դրամատան մէջ, սոյն տոմսակներէն նաեւ 20 30 50 և 100 բաժիններէ բաղկացեալ Բաժնեթղթեր արտադրած եմք, որոց բաժանորդ եղողը մերձակայ Լատինական Յունիս 15 էն սկսեալ հինգ ամսուան մէջ քաշուելիք վիճակահանութեանց մէջ շահելիք մեծագումար պարգեններուն կըրնայ մասնակցիլ, սոյն վիճակահանութեան 100,000 տոմսակին կէսը այսինքն 50 000ը անպատճառ պիտի շահի, և մեծ պարգեններն են. 24,000, 16,000 8,000, ևն. Լիբայ Օսմանեան:

Թէ Թուրքիոյ և Թէ օտար տէրութեանց ամեն տեսակ Արժէթղթոց փոխանակութիւնք կ'ըլլան մեր Դրամատան մէջ, նոյնպէս նաեւ անոնց կտրոնները կը զեղչուին գոհացուցիչ կերպիւ:

Բոլոր Արժէթղթոց մինչև հիմայ տեղի ունեցած վիճակահանութեանց վրայ մանրամասն տեղեկութիւն կը տրուի յաճախորդաց:

Տէմիրդադուեան և Զօլանեան Ընկ.

Ի Լ Ա Ն

Տիւլան Եօլունտա ՄԱՐ համամ Գուրպիտէ պիւր վաղըթտան պէրու քիչատ օրունան Ալայիմ էլ սէմանա՞ էճղախանէտէ մահալա պիւր խըտմէթը միւֆթէիթի օլմաք, վէ Իպայի վաթանէ էլտէն կէլտիկի մէրթէպէ Իպրաւ միւհէիթը համիլէթ իյլէմէք Իզրէ պունտան պէօլէ հաֆիստա Իքի տէֆա՞ Եանի բէրշէմպէ վէ բաղար կիւնէրի Մէքթէպի Թըպիլէի Շահանէտէն Իքմալը մալիմաթ Իտէրէք Նէշաթ իյլէմիշ վէ սէնիթը վաֆիթէտէն պէրու ճիւնուալը հիւմայուն իլէ մէմալիքի մահրուսէյի շէհրիարիտէ Իճրայի սէնաւթ թէպալէթ վէ Իֆայի հիւսնիւ

խրտմէթ իլլէյէրէք պէյնէլ արքան քէսպը իմթիազ վէ մախֆէրէթ իթմիշ օլան էթըպայի հազիքէտէն պիր զաթ մէճճանէն կէլէն ղէվաթէ իֆրայի մու- այէնէ վէ իթայի մուալիճի էյլէյէճէկի քարարլաշտըրըմը վէ պունունլա պէ- րապէր Ալմանեատա թահսիլը քապայէ իտէրէք իսպաթը իսթիհգագ իտէն վէ չէնտ սէնէտէ իսթիլիտամ օլունմագտա պունունան Մատամ Պօյունտախի զիքը օլունան էճղախանէտէ պունունարաք իմ րազը նիսվանէ տայիր թէտապի լազը- մէ վէ թէտապիրը մալթաղիյէ իճրա իտէճէկի թասրիճ օլունմուշ օլմաղլէ մայիսին իկիրմի իւչիւնճիւ կիւնինտէն իթիպարէն սաաթ պիրտէն տէօրտէ գատար թապիպի միւմայսլէյիին վէ տէօրթտէն սօնրա տախի քապիլէն մու- մայիլէյանէն էճղախանէտէ պունունա- ճաղը վէ քիւլի խասթակեանէ վէ մէր- ղայէ պէր վէճճի մէշրուհ իճրայի մուա- յէնէ վէ իթայի մուալիճէ օլունաճաղը իլան օլունուր :

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Սոյն հնգամեայ աշխատութիւնը Անդրանիկ էֆէնտի Հազրճեանի վիմագ- րական տաղանդն . մինչև ցայժմ Պօլիս տպուած ազգային ընդհանուր վիմագ- րութիւններն է որ կը գերազանցէ . խոր- հըրդաւոր և միանգամայն պատկերա- հանական ձիրքերով ի է . սոյն վար- դանանց աղիողորմ Պատերազմը ըն դարձակ դաշտի մը վրայ յօրինեալ . ո- րոյ մէջ վարդան մեռեալ ձիւն վար կիլիայ . և Հաճաղասպ, Գարեգին, Յով սէփ եպիսկոպոս, Մուշկան Նասալաւուրտ Պարսից ընդհանուր հրամանատարը, Վա- սակ Սիւնի և այլ բազում զօրականք խիստ արիւննուշտ դիրքի մը մէջ կը գտնուին . նաև այս պատերազմը Գը

րիստոնէութեան քաջնահատակներն եր- կայացնելուն՝ Գրիտոս ևս տմպերուն մէջէն երևալով իրենց արիութեան խրախոյս կուտայ . սոյն մեծագիր պատ- կերը կը վաճառի Մէրճան թիւ 88 . Բերովքէ Մարգարեանի համազդային գրատունը, ի գին Մէկ մէճիտ :

Գ. Մարգարեան երեք տմիս պայ- մանաժամաւ կապահովէ նաև դանոնք որք կուգեն բաժանորդ գրուիլ, մէկ Հայկ, մէկ Վարդան, և մէկ Պատե- րազմ վարդանանց, մեծագիր պատկեր ընդունելու կանխիկ կէս մէճիտ վճա- րելով պայմանեալ ժամուն այսինքն Օ- դոստոս Վին երեք պատկերն անթերի պիտի ընդունին կէս մէճիտ ևս տալով, որոյ համար մինչև մայիս 31 բաժանորդ պիտի ընդունուի :

Օրթաքէօյտէ Զինկիլի Գուլու ճատ տէսինտէ 700 զիրա մըգտար պիր ար- սա սաթիլըք օլուպ, հէր քիմ թալէպ իտէրսէ քարիէի մէզքիւրտէ էրմէնի Մըթթարը Մանաղճեան Յակոբ աղայէ միւրաճաաթ իլլէմէլէրի :

Ինսանա արիզ օլան սըզը իլլէթի օղուքտան հասըլ օլմաղ իսէ տէ պու- քէմիք իլլինտէ ֆէնուզ պիր սարը սու- տան իպարէթ օլուպ ֆագաթ պունուն պազըսը վագթը կէշմիշ վէ լայըզըլա թէմէլ թութմուշ վէ պազըսը էթ իլլէ քէմիք արասընտա գալմըշ աղըբյա պաշգաճա մալիւճէ օլունմագ վէ հրֆ- սըյա Ալլահ թալէա նուզուլ իլլէթին- տէն վէ մէրագտան միւնաղատան արիզ օլան եէլտէն պաշգա եալմըշ սօղուգ- տան հասըլ օլա նտօգալ օն սէնէլիք տախի օյսատա՝ երնէ չարէսի պունուն- մաք վէ էօքսիւրիւկէ վէ կէօքիւս թը- քանըլլէն պէլ կէվշէկիլիի վէ մագաթ- թա բէյտահ օլան սըզըյը մայասըլա

մալիւճէ վէրմէք իւզրէ սարըլըքտա քէսրի մէշհօր Ուստա Սիմօն պունու- նուր Մահմուտ-փաշա ճամփինին ալ- ուսունտա օրթաաթի գահվէտէ իք- թիզա էտէնէրին գահվէի մէզքիւրէ կէլմէլէրի վէ իճապէնա կէօրէ թարիֆ վէ էտվէթինի պագմագ իչուն պուն տան ագտէմ իլան էթմիշ իսէ տէ մէզ քիւր իլլէթէրին իլավէսի իչուն պու- քէրէ երնէ իլան իտէր :

Վէ սըզը իլլէթի Զէ սաաթաաաղ- շարը չըգարըրմ վէ գա ք իլլէթինչ իճրասընտա պունունուրը :

Գաւնընտա պասուր օլան պիլ սան- ճը վէրի իսէ օնունտա իճրասընտա պունունուրը :

Ա. ԳԱՎԱՅԵԱՆ ԷՃՁԱՃԸ Մէրքէզի էճղախանէ Սամաթիաթէ Հաճի Գաւըն հատտէսի Նօ. 13 .

Մէզքիւր էճղախանէտէ ապրիլ իպ- թիտասընտան պաշլայարաք հէր հաֆ- թա ճուճա կիւնլէրի սաաթ 5 տէն 8է տէք 8 . ճէրահեան էֆ . մէզքիւր էճ- ղախանէէ միւրաճաաթ իտէն խառտա- լարա խայրաթ պագաճաղը իլան օլու- նուր, վէ պունտան պաշգա հէր պիր վագթը հէքիմ պունունմագտա տըր . արանտըղը էսնալէրտէ վէ կիճէլէրի տախի աաաթ պունունմագտա տըր էճ- ղաճըլլք մէմուրիէթինի իճրա իթմէք- լիք իչուն : Ա. Գաւաֆեան 1874 մարտ 25

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԻ

ՄԻՆԱՍ ԶԵՐԱԶ

ԳՐԱԿԱՆ ՊՐԶԵՐ

ՏԱՂԵՐ, ՃԱՌԵՐ, ԱՌԱՄՆԵՐ, ՆԱՄԱԿՆԵՐ, ԳՐԱԴԱՏՈՒՄՆԵՐ, ԱՐԴՈՍԻ ԽՈՀԵՐԸ, ԱՐԱՄԵՍՏ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳԻՆ 15 ՂՐՈՒՇ

Այս գիրքին կեդրոնատեղին է Սը- րապեան գրատուն . միւս Հայ գրաւա- ճառներն ալ կը ծախեն զայն :

Հեղինակը, իւր այս առաջին գոր- ծին մէջ, փորձած է մի վերջնական կանոնաւորութիւն տալ մեր արգի ազ- գային լեզուին . Հայ գրագէտները կը հրաւիրէ քննել զայն, — Ամեն կարգի անձեր կրնան օգտակարապէս ընթեռ- նուլ այս գիրքը, մանաւանդ ուսանող- ները, նոր սերունդը :

ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ ՕԳՍԷՆ ԽՈՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ . ԽՈՃԱՍԱՐԵԱՆ ԵՌՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻԻ 7

ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ ԵՒ ԶՈՀՐԱՊԵԱՆ ԸՆԿԵՐԱՑ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷԻՑ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒ ՊՕԼԻՍ

4 ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ 4

Ղուկասեան եւ Զօհրապեան ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցա- նել Արգոյ հասարակութեան թէ այս անգամ, վաճառատուն մը բա- ցած է, ուր կը վաճառուին չափաւոր գիներով Եւրոպայի ընտիր և համբաւաւոր վաճառանոցներէն հասած դեղագործաց յատուկ տարրա- լուծական նիւթեր, վիրաբուժական և դեղագործական գործիքներ, առաջին կարգի արտօնաւոր դեղեր, անուշահոտ իւղեր, հանքային ջո- րեր, ոգելից բմպելիք, բազմատեսակ համեղ բժշկական գինիներ թէ շիշով և թէ տակառով, զօրացուցիչ ձկան իւղ, աննդարար թարմ և պատրաստ ուտելիքներ, չոր կանանչեղէնք ևն . պաքցամաթ զանազան տեսակ, նաև բուն ԺՊ սիկարի թուղթ :

Ընկերութիւնը կը յուսայ թէ Արգոյ հասարակութիւնը կը փութայ դիմել առ այս նորոգ հաստատեալ վաճառատունը, որ միշտ պատրաստ է իւր յաճախորդները գոհացնել թէ նիւթի ընտրութեամբ, և թէ գնոց չափաւորութեամբ :